

בע"ח (תל אביב) 16631-11-16 - יוסי חמו נ' פמת"א פלילי

בע"ח (תל-אביב-יפו) 16631-11-16 - יוסי חמו נ' פמת"א פלילישלום תל-אביב-יפו

בע"ח (תל-אביב-יפו) 16631-11-16

יוסי חמו

באמצעות עו"ד שי שורר

נגד

פמת"א פלילי

באמצעות עו"ד טל בנאי גת

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו

[15.12.2016]

כבוד השופטת נעה תבור

החלטה

1. לפני בקשה לקבלת חומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982.
2. המבקש נאשם יחד עם אחרים בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, התפרצות לכספת בספריית בית אריאלה, גניבת כתבי יד עתיקים והסגת גבול כדי לבצע עבירה פלילית. העבירות הנטענות בוצעו במועדים שונים בחודש ינואר 2016 ושווי הרכוש שנגנב מוערך בכ- \$480,000.
3. בבקשה לקבלת חומר חקירה עשרים ושניים תתי סעיפים אך ניתן לחלקם לארבע קבוצות של סוגי בקשות. קבוצה ראשונה - בקשות הנוגעות לרשימת חומר חקירה
4. בקבוצה זו נכללים סעיפים א', ד', ו' לבקשה - הסנגור טען כי רשימת חומר החקירה שנמסרה לידי מורכבת ממספר רשימות חלקיות, אשר כוללות מספרים סידוריים כפולים וחסרה פירוט נדרש בהתאם להלכה הפסוקה. חוסר הפירוט נטען בנפרד ביחס לרשימה שאמורה לפרט את החומר החסוי וביחס לדיסק הכולל חומר בהיקף של שלושה טרה ביט (כשבעים שעות האזנה) לגביהם נטען כי לא קיימת רשימה כלל.
5. בעת הדיון במעמד הצדדים, הציגה באת כוח המדינה את רשימות החומר אשר לטעמה, גם אם אינן נאות למראה, הרי שהן מלאות מבחינה מהותית ועונות על דרישות הדין.

6. עיינתי ברשימות השונות והצדק עם הסנגור. מדובר במספר רשימות בלתי מסודרות ובלתי ניתנות למעקב שיטתי. לעיוני נמסרו סך הכל 12 רשימות (סומנו בחתימה ובחותמת בית משפט). קלסר 4 זכה למספר רשימות שונות ולכינויים שונים. רשימה אחת נושאת כותרת "קלסר 4 - מסמכים", רשימה שנייה נושאת כותרת "תמלילים 4א", רשימה שלישית נושאת כותרת "קלסר 4א - רק הודעות" וחלקה הראשון מחוק. רשימה רביעית מכונה "קלסר 4א - רק מסמכים". רשימה זו כוללת כך נראה גם את רשימת קלסר 4א - רק הודעות פעם נוספת. המספור אינו ברור ברשימות, שכן חלקו במספרים, חלקו באותיות ואין רצף ברור ואחיד.
- רשימת המ.ט. אף היא מפוצלת וחלקית. מתוך 12 הרשימות, שתיים הן רשימות מ.ט. האחת תחת הכותרת "טבלת מ.ט. צופן דה וינצ'י פ.א. 34502/16" והשנייה מכונה "טבלת מ.ט. קלסר 4א צופן דה וינצ'י פ"א 34502/16". בשתי הטבלאות מספרים סידוריים החוזרים על עצמם, הגם שהם מתייחסים לעבודות מ.ט. שונות. כמו כן בטבלת המ.ט. של קלסר 4א אין כל פירוט ביחס לטיבן של "הקלטות החוץ". בשני המסמכים טבלאות "דיסקים רגילים" ללא מיספור ברור ורציף.
- בנוסף, מוסכם על באת כוח המאשימה, כי רשימות מ.ט. מתייחסות לחקירות שהוקלטו ולקבצים הערוכים מתוך מצלמות האבטחה. אין בין הרשימות כל רשימה המתייחסת לחומר הגולמי הנוסף בנפח של 3 טרה אשר נמצא בדיסק חיצוני ומתוכו הופקו הדיסקים הערוכים. המאשימה סבורה כי די ברשימה של "החומר המעובד". אינני שותפה לדעה זו. המאשימה אינה חולקת על כך שהחומר הגולמי הוא חומר חקירה מובהק במלואו. ככזה יש הכרח להתייחס גם אליו במסגרת רשימת חומר החקירה. העובדה שמדובר בכמות נכבדה של חומר אינה פוטרת את המאשימה מהוספת רשימה ברורה המפרטת מה מצוי באותו חומר הגולמי, לרבות פירוט המצלמות השונות והתאריכים. למותר לציין שעל מנת לערוך רשימת החומר לא נדרשת המאשימה לצפות במלוא השעות אלא לתעד בכתובים את מה שנתפס ונמצא בדיסק החיצוני.
7. על המאשימה לערוך רשימת חומר חקירה אחידה, ברורה ועקבית. למען הבהירות והאחידות, אפנה לאופן הטכני לעריכת רשימת חומר חקירה כפי שקבע כב' השופט שגיא בת"פ 68043-12-14 מדינת ישראל נ' א.צ.מ ואח' (ניתן ביום 12.10.15). בהחלטה זו תוכל המאשימה למצוא פירוט מלא ביחס לאופן הסימון והרישום הנדרש בכל אחד ואחד ממרכיבי חומר החקירה. הרשימה תכלול גם התייחסות לחומרי החקירה החסויים תוך פירוט ככל שהדבר אפשרי במגבלות תעודת החיסיון.
- קבוצה שניה - בקשה לקבלת תיעוד פעולות חקירה
8. בקבוצה זו נכללים סעיפים ב ו-ג לבקשה - באת כוח המאשימה הצהירה כי חומר החקירה הנוגע לפעולות אלו נמסר במלואו ודי בהצהרתה כי לא קיים חומר חקירה נוסף.
- קבוצה שלישית - בקשה לקבלת תלונות קודמות שהוגשו על ידי בית אריאלה בין השנים 1998-2016
9. קבוצה זו כוללת את סעיף טז לבדו אך היא בסיס לשורה ארוכה של בקשות כפי שעוד יפורט בהמשך.

10. הסנגור ביקש שלא לחשוף את קו ההגנה של הנאשם בשלב זה של ההליך. עם זאת, ניתן היה להסיק מדבריו כי הנאשם יטען לכך שהרכוש אשר נטען כי נגנב באירוע הנוכחי, למעשה נגנב כבר בעבר או הוצא מבית אריאלה באירועים קודמים. כך למשל הפנה הסנגור לפרסום באתר משטרת תל אביב, המצביע על אירוע גניבה בבית אריאלה בשנת 2010.
11. המאשימה נכונה הייתה להציג חומר חקירה הנוגע לתלונות קודמות תוך שצינה כי בשלב זה ניתן להיעתר לבקשה רק ביחס לתלונות שהוגשו משנת 2010, שכן מבחינה טכנית לא ברור אם תלונות קודם למועד זה מצויות במערכת או בוערו. עם זאת עמדת המאשימה היא כי מאחר ומדובר בהודעות של מתלוננים ולא בפלט המרכז את התלונות, תוכל להעמידן לעיון בלבד ולא להעתיקה.
12. לא מצאתי מקום לעריכת האבחנה בין עיון להעתיקה. אם ניאותה המאשימה לאפשר עיון באותן הודעות בדבר תלונות קודמות, אין זה סביר לצפות מן הסנגור לזכור ולנצור את הנתונים הללו בלבו כך שיוכל לעשות בהם שימוש בעת ניהול הגנת הנאשמים. באופן תאורטי יכול הסנגור לרשום לעצמו את פרטי ההודעות בעת שהוא מעיין בהן ולעקוף את המגבלה כך שאיסור ההעתיקה לא יועיל במאומה. לא מדובר בחומר אשר מעצם טיבו פוגע בפרטיות כמו תמונות או חומר אישי של קורבנות ועל כן לא מצאתי כי הפגיעה בפרטיותם של מוסרי ההודעות תוחמר בעקבות העמדת החומר להעתיקה להבדיל מעיון בלבד.
13. המאשימה תעמיד הודעות בדבר תלונות קודמות בין השנים 2010 ועד 2016 לעיון ולהעתיקה של הסנגור. קבוצה רביעית - בקשה לקבלת חומרי חקירה שאינם ברשות המאשימה
14. קבוצה זו ממשיכה מבחינה רעיונית את קודמתה. הסנגור מבקש לבסס תיזת הגנה בדבר גנבה של הרכוש באירועים קודמים או על ידי אחרים. במסגרת קבוצה זו עותר הסנגור לקבלת חומר אשר לא נאסף על ידי המאשימה ואינו נמצא ברשותה אלא שהסנגור מבקש להגדירו כחומר חקירה ולהורות למאשימה לתפסו ולהעבירו לידי.
15. בטרם בחינה של כל אחד מן הפריטים המבוקשים אציב את הרקע המשפטי הנחוץ לבחינת הטענות.
16. על מנת שחומר יוגדר כ"חומר חקירה" יש להצביע על כך שמדובר בחומר שיש לו זיקה ישירה או עקיפה לאישום בגינו הועמד הנאשם לדין. (ראו: בש"פ 2886/16 גורבאן נ' מדינת ישראל, [פורסם במאגרים] פסקה 11 (11.5.2016); בש"פ 8252/13 שיינר נ' מדינת ישראל, [פורסם במאגרים] פסקה 11 (23.1.2014), והאסמכתאות שם. כדי לשמור על זכות הנאשם להליך הוגן, כמו גם על האינטרס הציבורי בבירור האמת, נקטה הפסיקה בגישה מרחיבה באשר לסיווגם של חומרים כ"חומר חקירה". עם זאת, זכות זו אינה בלתי-מוגבלת, ועל הנאשם המבקש להגדיר חומר כזה או אחר כ"חומר חקירה" להראות "יסוד של ממש להשערה או לתקווה ... כי החומר אכן ישפיע על בירור האישום נגדו" (בש"פ 4157/00 נמרודי נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(3) 625, 632 (2000) וגם עניין גורבאן שצוטט לעיל, פסקה 11)).

נתונים שזיקתם לאישום רחוקה, ומבוססת על השערות בלתי-ממוקדות באשר לקיומם של חומרים אשר קשורים לעניינו של הנאשם, לא ייחשבו "חומר חקירה". ראו בש"פ 6856/16 ביטון נ' מדינת ישראל, [פורסם במאגרים] ניתן ביום 15.11.16.

מסקנה זו מקבלת משנה תוקף מקום בו השגת החומרים על-ידי התביעה כרוכה בהפקתם במיוחד, בדיעבד, פעולה השמורה למקרים חריגים בהם מדובר בטענת הגנה הנוגעת באופן ישיר לעניינו של הנאשם או נדרשת בדיקה חוזרת של טענת ההגנה בידי המשטרה (ראו: בש"פ 6871/16 דיסי נ' מדינת ישראל, [פורסם במאגרים] פסקה 11 (26.9.2016); בש"פ 9322/99 מסארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 376, 383 (2000)).

17. חומר חקירה אינו כולל רק חומר המצוי פיזית בידי רשויות החקירה והתביעה אלא עשוי לכלול גם חומר המצוי בשליטתם של גורמי האכיפה במובן הרחב בבחינת "חומר שצריך על פי טיבו להימצא בידיהם". ככלל העובדה שחומר אינו בידי גורמי החקירה מצביעה בדרך כלל על כך שאין מדובר בחומר חקירה, אולם יש להשאיר לסנגור אפשרות להיזקק לכל חומר אשר עשוי לשמש להגנתו ובלבד שהצביע על רלבנטיות החומר הנדרש להגנת הנאשם (ראו בג"צ 9264/04, מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, [פורסם במאגרים], פסקה 9 לפסק הדין מיום 06.06.05). בהקשר זה יש לשוב ולומר ברורות כי על מנת שחומר יוגדר כ"חומר חקירה", אין להסתפק בהשערות בדבר קיומם של חומרים העשויים לסייע להגנתו (ראו: בש"פ 4508/15 סבג נ' מדינת ישראל, [פורסם במאגרים] פסקה 9 (9.7.2015)).

18. לצורך בחינת הרלבנטיות נזקק בית המשפט לבחינת קו ההגנה של הנאשם. במקרה דנן, שמר הנאשם על זכות השתיקה בחקירתו. גם הסנגור ביקש להימנע מחשיפת מלוא קו ההגנה בשלב זה. כאמור, מתוך טיעוני הסנגור ניתן היה לדלות טענות אפשריות כי הרכוש אשר נטען כי נגנב באירוע הנוכחי, למעשה נגנב כבר בעבר. לטענה זו לא הוצגה תשתית ראיתית והסנגור הסתפק בהצגת פרסום מאתר משטרת תל אביב, אשר התייחס לגניבה מבית אריאלה בשנת 2010 וכן לאיזכור הופעתו של כתב יד של הרמב"ם בתערוכה מחוץ לישראל. לא הוצגה ראיה ממשית לכך שהרכוש אשר נטען שנגנב בשנת 2010 הוא הרכוש אשר לגביו נטען כי נגנב הפעם. לא הוצגה ראיה לכך שכתב היד הנזכר בכתבה (ככל שיש לכתבות מסוג זה ערך ראייתי כלשהו והענין בספק) הוא אותו כתב יד אשר נכלל בין רשימת הפריטים שנגנבו באירוע מושא כתב האישום הנוכחי.

19. ועתה באופן נפרד לכל אחת מתתי הקבוצות:

20. סעיף ה - הסנגור ביקש חומר חקירה שנאסף בנוגע לפריצות קודמות שהתרחשו בבית אריאלה - מתגובת המדינה עולה שבתיק החקירה לא קיים חומר מסוג זה ולא נאסף על ידה. סעיף 74 לחסד"פ לא נועד על מנת לבצע פעולות חקירה אשר לא בוצעו בעת חקירת המשטרה. לאחרונה נפסק בעניין ביטון שצוטט לעיל, כי אין זה ראוי להפוך את סעיף 74 הנ"ל מקור ליצירת חובה שאינה מעוגנת במפורש בדיון או בהלכה הפסוקה. כאשר בית המשפט מורה על 'השלמת חקירה', הדבר שמור "למקרי קיצון של העדר כל תיעוד לפעולת חקירה שחייבת להיות מתועדת או כאשר התיעוד כה לוקה בחסר עד שכמוהו כהעדר תיעוד". אין זה המקרה שבפני. בעת החקירה לא מסר הנאשם גרסה כך שהאפשרות לא נבדקה כחלק מן החקירה. משכך, אין לבצע חקירה שהיא בבחינת חקירה חדשה לגמרי תחת הכותרת של בקשה לחומר חקירה.

21. סעיפים ז, ח, ט, י, יד - מספרי הטלפון של כל נושא תפקיד בבית אריאלה ובפרט מרים פוזנר ואבישי אלבוים מספרי הטלפון של אנשים אלו במערכת המשטרתית, ידיעות מודיעיניות ביחס לאותם מספרים וכן בקשות וצווים לקבלת מחקרי תקשורת הנוגעות לחקירות שנערכו בבית אריאלה, שמות ומספרי טלפון של קבט"ים והכל בין השנים 2000 ועד 2016.
- בטיעוני העלה הסנגור השערות מרומזות כי אחרים, אולי אף עובדי בית אריאלה, הם שעומדים מאחורי הגניבה. לשם כך ביקש לבחון האם חל שינוי במספרי הטלפון של אותם עובדים בעקבות פריצות קודמות. כאמור, החומר המבוקש אינו נכלל בחומר החקירה שברשות המאשימה. לא מצאתי כי מדובר בחומר חקירה כמובנו בסעיף 74 שכן אינו נמצא בליבת המחלוקת ואף לא בפריפריה של האישומים. לא היה בידי הסנגור להצביע על ראיות לביסוס חשדותיו ביחס לעובדי המקום ואיסוף מספרי טלפון של אזרחים או ידיעות מודיעיניות ביחס לאותם מספרים, אם קיימות כאלו, יש בה פגיעה של ממש בפרטיותם של עדי תביעה מבלי שהונחה לך תשתית ראיתית ולו קלושה. אין בכך למנוע מהסנגור לבחון את התיזה בעת החקירה הנגדית, אולם סעיף 74 אינו הקרקע שמתוכה תצמח הוראת בית המשפט לחקירה חדשה לחלוטין נגד מי שנתפס בעיני ההגנה כחשוד פוטנציאלי.
- הסנגור ביקש צווים ובקשות למחקרי תקשורת הנוגעים לחקירות שנערכו בבית אריאלה על שום הטענה הכללית כי היו ארועי התפרצות בעבר. לא הונחה תשתית ראיתית כלשהי לכך שהפריצות שהיו בעבר קשורות לתיק דנן. לא הונחה תשתית לכך שיש חפיפה כלשהי ברכוש שדווח כגנוב. הסנגור מקווה לאתר ראיות לכך מבלי שהוא אוזח בקצה חוט ממשי ראיתי. זהו גם הטעם לבקשה הגורפת שהוגשה ביחס ל"כל" הארועים ולטווח שנים המתקרב לעשרים שנות פעילות.
22. סעיפים יא, יב - ספר נהלים בדבר שמירת כתבי יד ורכוש בכספת - מתגובת המאשימה עולה כי חומר החקירה לא הצביע על קיומו של ספר נהלים. נושא זה מקומו בחקירה נגדית של עדי התביעה הרלבנטי ובבוא העת יוכל בית המשפט לשקול האם יש מקום להעלאת הבקשה במסגרת סעיף 108 לחסד"פ.
23. סעיף יג - פוליסות ביטוח של בית אריאלה בשנים 1998-2016 - מטיעוני הסנגור ניתן היה להסיק כי בקשות אלו נועדו אף הן להוכיח כי הרכוש שנגנב כבר נגנב בעבר ועל כן לא בוטח או הופיע בתביעות קודמות כלפי הביטוח. אף בענין זה לא הוצגה ראיה המצדיקה איסוף חומר ראיתי נוסף. מדובר בטענה כללית אשר לפחות לעת הזו, אינה מבוססת על ראיות זולת כתבות באתרי אינטרנט שונים. לא עלה בידי ההגנה להצביע על פריט קונקרטי אשר דווח כגנוב בעבר ודווח פעם נוספת בעקבות התיק הנוכחי. הצגת פוליסות ביטוח מהווה חדירה לפרטיות המבוטח ויש בה כדי לחשוף נתונים עסקיים. בהעדר הצדקה ראיתית לא ראיתי טעם בפגיעה כאמור.

24. סעיפים טו, יז, יט לבקשה - תרשומת ויומנים של בית אריאלה וכן יומן בטחון ויומן אירועים בשנים 2000-2016 - הסנגור עתר לקבלת תיעוד כניסות לספריה ולכספת, תיעוד אזעקות, הפעלה וניתוק, תיעוד כניסה לעבודה והעדרויות של העובדים, יומן שנמצא אצל הקב"ט ויומן ארועים המתעד את כל הפעילויות והארועים שהיו בבית אריאלה. ראשית לא ידוע האם קיים תיעוד מן הסוג המבוקש ושנית, וזה העיקר, מדובר בבקשה גורפת שלא הונח לה בסיס ראיתי נדרש. טענת ההגנה נטענה באופן כללי, והנתונים המבוקשים אינם מתייחסים לאירוע ממוקד אשר קיים קשר בינו לבין הארועים נשוא כתב האישום.
25. סעיפים כ, כא לבקשה - רשימת תורמים של בית אריאלה ובעלי כתבי היד - הסנגור מבקש לדעת ממי התקבלו כתבי היד שנגנבו ומתי וכן מבקש לברר מיהם בעלי הרכוש. מתגובת המדינה עולה כי ספריית בית אריאלה היא בעלת הרכוש. לא מצאתי כי רשימת התורמים בכלל ורשימת ההיסטוריה של בעלויות קודמות ברכוש רלבנטית להגנת הנאשם.
26. סעיף כב לבקשה - הסנגור מבקש לעקוב אחר הוצאת כתבי יד מתוך הספריה על מנת לבסס טענה כי הרכוש שנגנב לא היה בבית אריאלה בעת הגניבה, בין משום שנגנב בעבר ובין משום שהוצא לצרכי תערוכות או פעילות אחרת של בית אריאלה. הסנגור הציג ידיעה חדשותית במכשיר הטלפון הנייד שברשותו וביקש ללמוד מאותה ידיעה כי כתב יד של הרמב"ם נמצא בחו"ל. בכל הכבוד לידיעות באתרי האינטרנט, לא הוצגה אינדיקציה לכך שאותו כתב יד, גם אם אכן נמצא בתערוכה בחו"ל, קשור בדרך כלשהי, לכתבי היד אשר נטען כי נגנבו באירוע מושא כתב האישום הנוכחי. בהיעדר ראיה ולו ביחס לאחד מן הפריטים שנגנבו, אין הצדקה לחייב את המדינה לאסוף ראיות חדשות אשר כוללות "דוחות קבלה, הוצאה מספור" של כתבי היד בבית אריאלה בין השנים 1998 ועד 2016.
27. לטענות ההגנה שובות אופן ככל שיהיו לא הוצגה אינדיקציה קונקרטית. משכך לא מצאתי כי מדובר בחומרים שהם בעלי זיקה ישירה לאישומים. הטענות נותרו בבחינת ספקולציה בלבד ועל כן לא מצאתי טעם שבדין להורות על השלמת החקירה ואיסוף חומר כפי שביקש הסנגור.
- באת כוח המאשימה יכולה לקבל את רשימות חומר החקירה ואת מסמך 4-קצ"ה בלשכתי. המזכירות תשלח העתק החלטה זו לצדדים.
- זכות ערעור כדין.
- ניתנה היום, ט"ו כסלו תשע"ז, 15 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.